

PRAVNO UREĐENJE UGOVORA O DJELU

Ugovor o djelu propisan je Zakonom o obveznim odnosima, i to u člancima 590. do 619. Taj dio zakona prikazujemo u nastavku:

UGOVOR O DJELU

I. OPĆE ODREDBE

Pojam

Članak 590.

Ugovorom o djelu izvođač se obvezuje obaviti određeni posao, kao što je izrada ili popravak neke stvari, izvršenje kakva fizičkog ili umnog rada i sl., a naručitelj se obvezuje platiti mu za to naknadu.

Odnos prema kupoprodaji

Članak 591.

- (1) Ugovor kojim se jedna strana obvezuje izraditi određenu pokretnu stvar od svog materijala smatra se u sumnji kupoprodajom.
- (2) Ali ugovor ostaje ugovor o djelu ako se naručitelj obvezao dati bitan dio materijala potreban za izradu stvari.
- (3) U svakom slučaju ugovor se smatra ugovorom o djelu ako su ugovaratelji imali na umu osobitu vrijednost izvođačeva rada.

Kakvoća izvođačeva materijala

Članak 592.

- (1) Kad je ugovoreno da izvođač izradi stvar od svog materijala, a nije određena kakvoća, izvođač je dužan dati materijal najmanje srednje kakvoće.
- (2) On odgovara naručitelju za kakvoću upotrijebljenog materijala isto kao prodavatelj.

II. NADZOR

Članak 593.

Naručitelj ima pravo nadzora nad obavljanjem posla i davati upute kad to odgovara naravi posla, a izvođač mu je to dužan omogućiti.

III. SKLAPANJE UGOVORA NADMETANJEM

Poziv na nadmetanje o cijeni radova

Članak 594.

- (1) Poziv upućen određenom ili neodređenom broju osoba na nadmetanje za izvršenje određenih radova, pod određenim uvjetima i uz određena jamstva, obvezuje pozivatelja da

sklopi ugovor o tim radovima s onim koji ponudi najnižu cijenu, osim ako je tu obvezu isključio u pozivu na nadmetanje.

(2) U slučaju isključenja obveze da se sklopi ugovor, poziv na nadmetanje smatra se pozivom zainteresiranim da dostave ponude ugovora pod objavljenim uvjetima.

Poziv na nadmetanje za umjetničko ili tehničko rješenje

Članak 595.

Poziv upućen određenom ili neodređenom broju osoba na nadmetanje za umjetničko ili tehničko rješenje namjeravanih radova obvezuje pozivatelja da pod uvjetima sadržanim u pozivu na nadmetanje sklopi ugovor sa sudionikom u nadmetanju čije rješenje prihvati povjerenstvo sastav kojega je unaprijed objavljen, osim ako je tu obvezu isključio u pozivu na nadmetanje.

IV. OBVEZE IZVOĐAČA

Nedostaci materijala i naloga

Članak 596.

(1) Izvođač je dužan upozoriti naručitelja na nedostatke materijala koji mu je naručitelj predao, a koje je primijetio ili je morao primijetiti, inače će odgovarati za štetu.

(2) Ako je naručitelj zahtijevao da se stvar izradi od materijala na čije mu je nedostatke izvođač ukazao, izvođač je dužan postupiti po njegovu zahtjevu, osim ako je očito da materijal nije podoban za naručeno djelo ili ako bi izrada od zahtijevanog materijala mogla nanijeti štetu ugledu izvođača, u kojem slučaju izvođač može raskinuti ugovor.

(3) Izvođač je dužan upozoriti naručitelja na nedostatke u njegovu nalogu te na druge okolnosti za koje je znao ili je morao znati, koje mogu biti značajne za naručeno djelo ili za njegovo izvršenje na vrijeme, inače će odgovarati za štetu.

Obveza izvršenja djela

Članak 597.

(1) Izvođač je dužan izvršiti djelo kako je ugovoreno i po pravilima struke.

(2) On je dužan izvršiti ga za određeno vrijeme, a ako ono nije određeno, onda za vrijeme koje je razumno potrebno za takve poslove.

(3) On ne odgovara za zakašnjenje nastalo zbog toga što mu naručitelj nije predao materijal na vrijeme, ili zbog toga što je tražio izmjene, ili što mu nije isplatio dužni predujam i uopće za zakašnjenje nastalo ponašanjem naručitelja.

Raskid ugovora zbog odstupanja od ugovorenih uvjeta

Članak 598.

(1) Ako se u tijeku izvršenja djela pokaže da se izvođač ne drži uvjeta ugovora i uopće da ne radi kako bi trebalo, te da će izvršeno djelo imati nedostatke, naručitelj može upozoriti izvođača na to i odrediti mu primjeren rok da svoj rad uskladi sa svojim obvezama.

(2) Ako do isteka toga roka izvođač ne postupi po zahtjevu naručitelja, ovaj može raskinuti ugovor i zahtijevati naknadu štete.

Raskid ugovora prije roka

Članak 599.

(1) Ako je izvršenje djela u određenom roku bitan sastojak ugovora, a izvođač je u tolikom zakašnjenju sa započinjanjem ili završavanjem posla da je očito da ga neće završiti u roku, naručitelj može raskinuti ugovor i zahtijevati naknadu štete.

(2) On to pravo ima i onda kad rok nije bitan sastojak ugovora, ako zbog takva zakašnjenja naručitelj očito ne bi imao interes za ispunjenje ugovora.

Povjeravanje izvršenja posla trećemu

Članak 600.

(1) Ako iz ugovora ili naravi posla ne proizlazi što drugo, izvođač nije dužan posao obaviti osobno.

(2) Izvođač i nadalje odgovara naručitelju za izvršenje posla i kad posao ne obavi osobno.

Odgovornost za suradnike

Članak 601.

Izvođač odgovara za osobe koje su po njegovu nalogu radile na poslu koji je preuzeo kao da ga je sam izvršio.

Neposredan zahtjev izvođačevih suradnika prema naručitelju

Članak 602.

Za naplatu svojih tražbina prema izvođaču njegovi se suradnici mogu obratiti neposredno naručitelju i zahtijevati od njega da im isplati te tražbine na teret iznosa koji u tom času duguje izvođaču.

Predaja izrađene stvari naručitelju

Članak 603.

(1) Izvođač je dužan naručitelju predati izrađenu ili popravljenu stvar.

(2) Izvođač se oslobađa te obveze ako stvar koju je izradio ili popravio propadne iz uzroka za koji on ne odgovara.

V. ODGOVORNOST ZA NEDOSTATKE

Pregled izvršenog djela i obavijest

Članak 604.

(1) Naručitelj je dužan pregledati izvršeno djelo čim je to po redovitom tijeku stvari moguće i o nađenim nedostacima bez odgađanja obavijestiti izvođača.

(2) Ako naručitelj na poziv izvođača da pregleda i primi izvršeni rad to ne učini bez opravdanog razloga, smatra se da je rad primljen.

(3) Nakon pregleda i primanja izvršenog djela izvođač više ne odgovara za nedostatke koji su se mogli opaziti uobičajenim pregledom, osim ako je znao za njih, a nije ih pokazao naručitelju.

Skriveni nedostaci

Članak 605.

(1) Ako se kasnije pokaže neki nedostatak koji se nije mogao otkriti uobičajenim pregledom,

naručitelj se ipak može pozvati na njega, pod uvjetom da o njemu obavijesti izvođača što prije, a najkasnije u roku od mjesec dana od njegova otkrivanja.

(2) Istekom dviju godina od primitka obavljenog posla, naručitelj se više ne može pozvati na nedostatke.

Gubitak prava

Članak 606.

(1) Naručitelj koji je izvođača na vrijeme obavijestio o nedostacima izvršenog djela gubi svoja prava nakon isteka dvije godine od učinjene obavijesti, osim ako je izvođačevom prijeverom bio spriječen da ih ostvaruje.

(2) Ali i nakon isteka toga roka naručitelj ima pravo, ako je o nedostacima pravodobno obavijestio izvođača, prigovorom protiv izvođačeva zahtjeva za isplatu naknade istaknuti svoj zahtjev na sniženje naknade i naknadu štete.

Kad izvođač gubi prava

Članak 607.

Izvođač se ne može pozvati na neku odredbu o odgovornosti za nedostatke kad se nedostatak odnosi na činjenice koje su mu bile poznate, ili mu nisu mogle ostati nepoznate, a nije ih priopćio naručitelju.

Pravo zahtijevati uklanjanje nedostataka

Članak 608.

(1) Naručitelj koji je uredno obavijestio izvođača da obavljeno djelo ima neki nedostatak može zahtijevati od njega da nedostatak otkloni, i za to mu odrediti primjeren rok.

(2) On ima pravo i na naknadu štete koju trpi zbog toga.

(3) Ako uklanjanje nedostatka zahtijeva pretjerane troškove, izvođač može odbiti da ga izvrši, ali u tom slučaju naručitelju pripada, po njegovu izboru, pravo na sniženje naknade ili raskid ugovora te pravo na naknadu štete.

Raskid ugovora zbog većeg nedostatka

Članak 609.

Kad obavljeni posao ima takav nedostatak koji djelo čini neuporabljivo ili je obavljen u suprotnosti s izričitim uvjetima ugovora, naručitelj može, ne tražeći prethodno otklanjanje nedostatka, raskinuti ugovor i zahtijevati naknadu štete.

Prava naručitelja u slučaju manjih nedostataka

Članak 610.

(1) Kad obavljeni posao ima nedostatak zbog kojega djelo nije neuporabljivo, odnosno kad posao nije obavljen u suprotnosti s izričitim uvjetima ugovora, naručitelj je dužan dopustiti izvođaču da nedostatak otkloni.

(2) Naručitelj može odrediti izvođaču primjeren rok za otklanjanje nedostataka.

(3) Ako izvođač ne otkloni nedostatak do isteka toga roka, naručitelj može, po svom izboru, otkloniti nedostatak na račun izvođača ili sniziti naknadu, ili raskinuti ugovor.

(4) Kad je riječ o neznatnom nedostatku, naručitelj se ne može koristiti pravom na raskid ugovora.

(5) U svakom slučaju on ima pravo i na naknadu štete.

Sniženje naknade

Članak 611.

Naknada se snižava u razmjeru između vrijednosti djela bez nedostatka u vrijeme sklapanja ugovora i vrijednosti koju bi imalo u to vrijeme djelo s nedostatkom.

VI. OBVEZE NARUČITELJA

Primanje djela

Članak 612.

Naručitelj je dužan primiti djelo obavljeno prema odredbama ugovora i pravilima struke.

Određivanje i isplata naknade

Članak 613.

(1) Naknada se određuje ugovorom, ako nije određena obvezatnom tarifom ili kojim drugim obvezatnim aktom.

(2) Ako naknada nije određena, utvrdit će je sud prema vrijednosti djela, prema normalno potrebnom vremenu za takav posao te prema uobičajenoj naknadi za tu vrstu posla.

(3) Naručitelj nije dužan isplatiti naknadu prije nego što je pregledao djelo i odobrio ga, osim ako je drukčije određeno.

(4) Isto vrijedi ako je ugovoreno obavljanje i predaja djela u dijelovima.

Proračun s izričitim jamstvom

Članak 614.

(1) Ako je naknada ugovorena na temelju proračuna s izričitim jamstvom izvođača za njegovu točnost, on ne može zahtijevati povećanje naknade čak i ako je u posao uložio više rada i ako je obavljanje posla zahtijevalo veće troškove nego što je bilo predviđeno.

(2) Ovim se ne isključuje primjena pravila o raskidu i izmjeni ugovora zbog promijenjenih okolnosti.

(3) Ako je naknada ugovorena na temelju proračuna bez izričitog jamstva izvođača za njegovu točnost, pa se u tijeku rada prekoračenje proračuna pokaže neizbježnim, izvođač mora o tome bez odgađanja obavijestiti naručitelja, inače gubi pravo na povećane troškove.

VII. RIZIK

Kad je izvođač dao materijal

Članak 615.

(1) Kad je izvođač dao materijal za izradu stvari, a stvar bude oštećena ili propadne iz bilo kojega uzroka prije predaje naručitelju, rizik snosi izvođač, te nema pravo na naknadu za dani materijal, a ni na naknadu za svoj rad.

(2) Ako je naručitelj pregledao obavljeno djelo i odobrio ga, smatra se da mu je stvar predana,

a da je kod izvođača ostala na čuvanju.

(3) Ako je naručitelj pao u zakašnjenje zbog neprimanja ponuđene stvari, rizik slučajne propasti ili oštećenja stvari prelazi na njega.

Kad je naručitelj dao materijal

Članak 616.

(1) Rizik slučajne propasti ili oštećenja stvari snosi naručitelj ako je on dao materijal za njezinu izradu.

(2) U tom slučaju izvođač ima pravo na naknadu samo ako je stvar propala ili bila oštećena nakon dolaska naručitelja u zakašnjenje, ili ako se naručitelj nije odazvao njegovu urednu pozivu da stvar pregleda.

Rizik u slučaju predaje po dijelovima

Članak 617.

Ako je ugovoreno da će naručitelj obavljati pregled i primanje pojedinih dijelova kako budu izrađeni, izvođač ima pravo na naknadu za izradu dijelova što ih je naručitelj pregledao i odobrio, čak i ako bi oni nakon toga propali kod njega bez njegove krivnje.

VIII. PRAVO ZADRŽANJA

Članak 618.

Radi osiguranja naplate naknade za rad i naknade za utrošeni materijal te ostalih tražbina po osnovi ugovora o djelu, izvođač ima pravo zadržanja na stvarima što ih je napravio ili popravio te na ostalim predmetima koje mu je predao naručitelj u vezi s njegovim radom.

IX. PRESTANAK UGOVORA

Raskid ugovora voljom naručitelja

Članak 619.

Sve dok naručeno djelo nije dovršeno naručitelj može raskinuti ugovor kad god hoće, ali je u tom slučaju dužan isplatiti izvođaču ugovorenu naknadu, umanjenu za iznos troškova koje ovaj nije imao, a koje bi inače imao da ugovor nije raskinut, a i za iznos zarade što ju je ostvario na drugoj strani ili što ju je namjerno propustio ostvariti.

OBRAČUN UGOVORA O DJELU (ZA OSOBE KOJE NISU UMIROVLJENICI)

Kod isplate honorara prema ugovoru o djelu (osobama koji nisu umirovljenici), uz neto naknadu obračunavaju sljedeća javna davanja:

- 15% doprinosa za zdravstveno osiguranje koji se obračunavaju na bruto osnovicu honorara;
- 20% doprinosa za mirovinsko osiguranje (MIO) koji se obračunavaju iz bruto osnovice honorara – ovdje je potrebno obratiti pozornost da li je primatelj honorara osiguranik II. mirovinskog stupa. Naime, ako nije osiguranik drugog stupa plaća se MIO I. stup 20%, a ako je primatelj honorara osiguranik II. mirovinskog stupa plaća se MIO I. stup 15% + MIO II. stup 5%;
- porez na dohodak 25%;

- prirez (ako ga ima).

Primjer:

1. Bruto honorar:	1.000,00 kn
2. Doprinosi za MIO:	
- MIO I. stup – 15%	150,00 kn
- MIO II. stup – 5%	50,00 kn
Ukupno doprinos za MIO	200,00 kn
3. Osnovica za obračun poreza na dohodak (1.-2.)	800,00 kn
4. Porez na dohodak 25% (25% x 800,00 kn)	200,00 kn
5. Prirez - za Zagreb 18% (18% x 200,00 kn)	36,00 kn
6. Ukupno porez i prirez	236,00 kn
7. Neto za isplatu (1. – 2. – 6.)	564,00 kn
8. Doprinos na osnovicu za zdravstveno osiguranje - 15% (bruto 1.000,00 kn x 15%)	150,00 kn
9. UKUPNO TROŠAK ZA ISPLATITELJA (1. + 8.)	1.150,00 kn

OBRAČUN UGOVORA O DJELU (ZA OSOBE KOJE SU UMIROVLJENICI)

Kod isplate honorara prema ugovoru o djelu osobama koji su umirovljenici, uz neto naknadu, obračunavaju sljedeća javna davanja:

- porez na dohodak 25%;
- prirez (ako ga ima).

Primjer:

1. Bruto honorar	1.000,00 kn
2. Porez na dohodak 25% (25% x 1.000,00 kn)	250,00 kn
3. Prirez - za Zagreb 18%	

(18% x 250,00 kn)	45,00 kn
4. Ukupno porez i prirez	295,00 kn
5. Neto za isplatu (1. – 4.)	705,00 kn

PRIMJERI UGOVORA O DJELU

[Ugovor o djelu - primjer 1. - vidi OVDJE \(izvor: gorila.hr\)](#)

[Ugovor o djelu - primjer 2. - vidi OVDJE\(izvor: iusinfo.hr\)](#)